

My Heart Exults: The Song of Chanah

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

A song of praise

1. Talmud, Berachot 31a

לשמוע אל הרנה ואל התפלה רנה זו תפלה תפלה זו בקשה

[King Solomon said:] 'To listen to the *rinah* and [afterward] to the *tefilah*.' *Rinah* is praise, *tefilah* is a request.

2. Metzudat David (R' David Altschuler) to 2:1

עצם התפלה היא בסוף אמריה ובתחלה סדרה שבחו של מקום ולזה נאמר ותאמר

The actual *tefilah* is at the end of her words. First she arranged praises of Gd, and so it says, 'And she said.'

3. Ralbag (R' Levi ben Gershon) to 2:1

התפללה חנה לש"י על דבר בנה שבח והודאה לש"י

Chanah recited *tefilah* to Gd regarding her son, offering praise and thanks to Gd.

4. Radak (R' David Kimchi) to 2:1

פתחה חנה בשירה זו על שלוי עולם ומתגאים ועל ענוי ארץ ושפלים כי הקב"ה רואה הכל ומשפיל גאים ומגביה שפלים כמו שהיה הדבר עליה ועל פנינה צרתה

Chanah began this song by addressing the tranquil and arrogant of this world, and the humble and lowly of the world, for Gd sees all. He lowers the arrogant and elevates the lowly, as happened with her and her rival, Pnina.

5. Radak to 2:2

כי אין בלתיך - ידעתי כי אין בלתיך שראוי להתפלל לו ועל כן עלי לומר אין קדוש כד':

ואין צור כאלקיני - אין חזק כאלקיני שהופך הטבעים ברצונו כי הייתי עקרה ולא היה בטבעי ללדת:

"For there is none other than You" – I know that there is none to whom one should pray other than You, and therefore I say, "No one is holy like Gd."

"There is no rock like our Gd" – None is strong like our Gd, who reverses nature at will. I was barren, and by nature I should not have been able to produce a child.

6. Ralbag to 2:3

ד' לבדו יודע העתידות ולא נתכנו המעשים לאיש אשר יחשב לעשותם כי לא אדם דרכו...

ולמה שהוא קרי בוי"ו ולו נתכנו הנה הרצון בזה כי הש"י לו לבדו נתכנו העלילות כי הוא לבד יכול על כל אשר יחפוץ

Gd alone knows the future. Deeds are not weighed by a man who thinks to perform them; so is not the way of man.

As it is read with a ך, 'To Him deeds are weighed,' it means that deeds are weighed only by Him.

7. Metzudat Dovid to 2:5

כ"כ רבה השגחתו עד אשר מי שהיתה עקרה ילדה שבעה בנים ומי שהיתה בת רבת בנים נכרתה באבדן כל בניה

His Divine supervision is so great that a woman who had been barren produces seven children, and a woman who possessed many children loses all of them to destruction.

8. Radak to 2:6

אמר בתחלה ממית ואחר כך מחיה בהפכו מחיה שמעמידו בחיים ומאריך ימיו כשירצה... או הוא רמז לצרות ולרווחות... או יהיה... רמז לגמול הצדיקים ולענוש הרשעי' בנפשותם

First it mentioned 'kills' and then it mentioned 'gives life', in the reverse order. He gives life, meaning He sets up a person in life and lengthens his days as He chooses... Or it hints at troubles and relief... Or it hints at reward for the righteous and fatal punishment for the wicked.

9. Radak to 2:10

היתה קבלה אצלה כי עתיד להיות מלך בישראל וחתמה השירה הזאת בדברי המלך לפי שזכרה מפלת הרשעים והם אויבי ישראל ואמרה כי הקל יתן עז למלך ישראל שיושעו ישראל על ידו מיד אויביהם

She was aware of a tradition that there would be a Jewish king. She closed this song by mentioning the king because she had mentioned the downfall of the wicked, the enemies of Israel, and she said that Gd would strengthen the Jewish king so that Israel would be saved from their enemies at his hand.

10. Roots of King David's songs
 2:2 and Tehillim 75:6
 2:4 and Tehillim 18
 2:6 and Tehillim 30:4
 2:8 and Tehillim 113:7-8
 2:9 and Tehillim 37:28; Tehillim 97:10
 2:10 and Shemuel II 22:51

A prophecy

11. Talmud, Megilah 14a

חנה דכתיב ותתפלל חנה ותאמר עלי לבי בד' רמה קרני בד' רמה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוא שנמשחו בכך לא נמשכה מלכותן

Chanah [was a prophetess] as it is written: And Chanah prayed and said, 'My heart exults in Gd, my horn is raised.' 'My horn is raised,' my jug is not raised. David and Solomon were anointed with the horn and their monarchy endured; Saul and Yehu were anointed with a jug and their monarchy did not endure.

12. R' Yehudah Chill, Daat Mikra to Shemuel, Introduction, page 49

אפשר לומר שרובו הגדול של ס' שמואל בא לתאר כיצד נהייתה תפלת הנבואה של חנה, 'יתן עז למלכו וירם קרן משיחו', לאחר גלגולים רבים ושונים למציאות ממשית.

It is possible to suggest that the great majority of the book of Shemuel comes to describe the realization of Chanah's prophetic prayer, 'And He will give strength to His king, and He will elevate the horn of His anointed one,' after many varied incarnations, in tangible reality.

13. Rashi (R' Shlomo Yitzchaki) to 2:5

חנה ילדה שבעה שנאמר כי פקד ד' את חנה ותהר ותלד שלשה בנים ושתי בנות וכשחנה יולדת אחד פנינה קוברת שנים ועשרה בנים היו לה שנאמר הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים שלפנינה כשילדה חנה ארבעה קברה פנינה שמונה וכשנתעברה וילדה וולד חמישי נשתתחה פנינה לרגליה ובקשה רחמים וחיו ונקראו על שמה אלו דברי ר' נחמיה ר' יהודה אומר בני בנים הרי הן כבנים ויש אומרים שבעה בגימטרי' כמנין שמואל

Chanah produced seven, as it is written, 'For Gd answered Chanah, and she conceived and birthed three sons and two daughters.' When Chanah birthed one, Pnina buried two. Pnina had ten sons, as it is said, 'I am better for you than ten sons' of Pnina; when Chanah had birthed four, Pnina had buried eight. When Chanah conceived and birthed a fifth child, Pnina prostrated herself at her feet and asked for mercy, and the last two lived and were attributed to Chanah [to reach 7]. This is the view of R' Nechemiah. R' Yehudah said: Grandchildren are like children. And some say that *shivah* in gematria equals *Shemuel* [377].

14. Targum Yonatan to 2:1

וצליאת חנה ברוח נבואה מן קדם ד' ואמרת כבר שמואל כברי עתיד למיהוי נבייא על ישראל ביומוהי יתפרקון מידא דפלישתאי ועל ידוהי יתעבדון להון ניסין וגבורין בכך תקוף לבי בחולקא דיהב לי ד' ואף הימן בר יואל בר ברי שמואל עתיד דיקום הוא וארבעת עשר בנוהי למהוי אמרין בשירה על ידי נבלין וכנרין עם אחיהון ליואי לשבחה בבית מקדשא בכך רמת קרני במתנתא דמני לי ד' ואף על פורענות ניסא דעתיד למהוי בפלשתאי דעתידין דיתון ית ארונא דד' בעגלתא חדתא ועימיה קרבן אשמא בכין תימר כנישתא דישאל אפתח פומי למלא רברבן על בעלי דבבי ארי חדתי בפורקנך

And Chanah prayed with a Divine prophetic spirit, and she said: Shemuel my son will be a prophet over Israel, in his days they will be redeemed from the hand of the Philistines, and via him miracles and mighty deeds will be performed. Therefore, my heart is strong in the portion Gd has given me. Also, Heiman son of Yoel, son of my son Shemuel will arise, with his fourteen sons, to sing with stringed instruments with their Levite brethren, offering praise in the Beit haMikdash. Therefore, my horn is raised with the gift Gd has apportioned for me. Also [I praise Gd for] the miraculous punishment which will happen to the Philistines, who will bring the Ark of Gd in a new wagon, with a guilt offering. So will the nation of Israel say, "I open my mouth to speak mighty words upon my enemies, for I rejoice in Your salvation."

15. Radak to 2:6

או אמר[ה] פסוק זה בדרך נבואה או בדרך קבלה על תחיית המתים לעתיד לבא

Or, she said this verse as prophecy or tradition regarding the future revitalization of the dead.

A philosophical message

16. Professor Yosef Haim Yerushalmi, Zakhon, pg. 89

There is an inherent tension in modern Jewish historiography even though most often it is not felt on the surface nor even acknowledged. To the degree that this historiography is indeed "modern" and demands to be taken seriously, it must at least functionally repudiate premises that were basic to all Jewish conceptions of history in the past. In effect, it must stand in sharp opposition to its own subject matter, not on this or that detail, but concerning the vital core: the belief that divine providence is not only an ultimate but an active causal factor in Jewish history, and the related belief in the uniqueness of Jewish history itself.

17. Radak to 2:5

ודעתינו בזה הפסוק והשירה כול' כי אמרה חנה כל עניני העולם וצרכי בני אדם תלויים ביד הבורא ית' וברצונו והוא משגיח בכללים ובפרטים ועושה בהם כרצונו ואפילו אם יראה לבני אדם שיעשה להם דבר שאינו על רצונם וחפצם יש להם להתפלל אליו בכל נפשם כמו שעשיתי אני והוא יתן להם בקשתם ורצונם בכל דבר שיהיה חפצם וצרכם כי השגחתו בתחתונים כמו שהיא בעליונים כמו שאמרה בסוף כי לד' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל

Our view regarding this passage, and the entire song, is that Chanah said: All of the affairs of this world, and all human needs, depend upon the hand of the blessed Creator and His will. He supervises groups and individuals and does to them according to His will. Even if it seems to people that Gd does something which is against their will and desire, they should pray to Him with all of their spirits as I did, and He will fulfill their request and desire in every area of their desire and need, for His supervision below is as it is above, as she said at the end, "Gd owns the foundations of the earth, and He set the land upon them."

18. Don Isaac Abarbanel to Shemuel I 2 pg. 176

לא שמח לבי עמו ועם דבריו (של אלקנה) אבל עתה בד' עלץ ושמח לבי. ואף שבעלי אמר 'הלא אנכי טוב לך' להעיר על הכבוד והנה לא היה כן כי לא רמה קרני וכבודי בדבריו כי אם בד' עתה...

והבן הדברים שחנה אמרה שלא יחשוב אדם שהיתה שמחתה וכבוד' עם הילד, אינו כן כי אם בד' ובתשועתו מאשר בא מאתו הנער... והיה לאומר שיאמר שענין לידתה היתה בטבע ולא מסבת הקל יתברך, שהוא להיותו נבדל מהחמירות וגבוה מעל גבוה ולא ישגיח ולא ידע הדברים השפלים האלה ולא יתבונן בהם, לזה רצתה להודיע שזו באמת מחשבה נפסדת, כי הנה האלוק יתברך עם היותו קדוש ונבדל אמרה 'אין בלתיך', רוצה לומר כי אין קדוש בלתי הקל, אבל עם הוראת ההקדמה הזאת 'אל תרבו תדברו גבוהה', רוצה לומר שהוא גבוה מעל גבוה ומפני זה לא ישגיחו. אינו כן, ואל תשעו בדברי שקר דברי הפלוסופים ואל תתעסקו בחקירותיהם, אבל 'יצא עתק מפיכם' ותדברו דברים עתיקים ואמתיים, והם 'כי קל דעות' רוצה לומר יודע הדברים אשר בכאן כולם 'ולו נתכנו עלילות' רוצה לומר שהוא המשגיח...

"My heart did not rejoice with Elkanah and his words; only now did I exult in Gd, and did my heart rejoice. Although my husband said, 'I am good for you' to provide honour, it was not so; my horn was elevated and I was honoured not through his words, but in Gd, now..."

Understand what Chanah said: No one should think that her joy and honour came from the child. It is not so; it was in Gd and His salvation, for the child came from Him...

One might say that her procreation was natural and not from Gd, since Gd is apart from the material and elevated above elevation. He will not supervise and know of lowly matters, and not give them His attention. She wished to declare this an entirely incorrect concept. Gd is holy and apart, as she said, 'There is none other than You,' meaning that there is no one who is holy other than Gd. Still, even with that introduction, 'Do not increase your speech of elevation.' You allege that He is elevated above elevation, and so He will not supervise. It is not so; do not turn to the lies of the philosophers and do not involve yourselves with their investigations. 'Let ancient ideas come from your mouths,' speak ancient and true words. 'Gd is knowing,' He knows all that happens here. 'All events are weighed by Him', meaning that He supervises...

For us: The credit for success; Satisfaction; Responding to cynicism